Пролетареф йашу мәлата, йәкбән!

РЙА ТӘЗӘ

ОРГАНА КМ ПК ӘРМӘНИСТАНЕ
„ՌԻԱ ԹԱԶԱ" ՕՐԱՎ ԿԿ ԿԵՆՏՈՒՄ
„РЙА ТАЗА" ОРГАН ЦК КП АРМЕНИИ

№ 100 (1224) | Пенщшам, 15-е декабре сала 1960 | Оимат 20 капек

Ә'МЬРНЬВИСАРА
СӘДЬРТИЙА СОВЕТА РСС ӘРМӘНИСТАНЕЙӘ Т'ӘWРӘБЬЛЬНД
ДОРЬҺQА ГАЗИКЬРЬА СОВЕТА РСС ӘРМӘНИСТАНЕЙӘ Т'ӘWРӘБЬЛЬНДА

Сәдьртийа Совета РСС Әрмәнистанейә Сосиалистийә Т'әwрәбьльнда чара ва бә-Т'әwрәбьльнд чәрәр дьнә: Сесия Совета рьйбуна пенща 28-э декабре сала 1960 Республика Әрмәнистанейә Советийә бажаре Ереванеда газийьн.

Сәьрә Сәдьртийа Совета РСС Әрмәнистанейә Т'әwрәбьльнд
Ш. АРӨШАНЯН.

К'атьба Сәдьртийа Совета РСС Әрмәнистанейә Т'әwрәбьльнд
А. ГАЛСТЯАН

10-е декабре сала 1960 б. Ереван:

ГАЗИ
бәр бь щьмаә'тед т'әмамийа дьнйае

Әw, woк'жед партиед комунистие у п'алайа пенщ н'ареә дьнйае, кә wә'де 43-салийа революсиа Октябрейә Сосиалистийә Мәвьи Москведа т'ол бьбун, бона йазийа мәрьвае хwә щәбар н'әсаб дьхьи, бь гаи бәр бь ва дьбьи

дәрйеда шор'н'әрийа т'әвайида бона хwәйнийьн п'алайе, мьдәбьли дәзийа шор'н н'әмдьйайейи т'әзә.

Се сал бәре партиед комунистие у п'ала бь Мәшиффеста о'далйева бәр бь щьмаә'тед т'әмамийа т'опа дьйае бун.

Жь wи wәхти qәwәтед о'далйе дь шор'к'арийа мьдәбьли агьравежед шер'да ньйштьйо алт'ьндарийед wәнгр.

У йро ом дьхарьн бь бawарийа дьйа мәзьи бона алт'ьндарийа щәхйе о'далйе пещда бен щьмаә'тед т'әмамийа дәнйа шер', йа кә гафа ль милион мера, жьна у бар'а дьхwә. Нава т'әрийа мәрьваеда ньла мәщадед wәйо реал т'әйибуйо бона мнасәрькьрьна мәраме щьмаә'тийо qәр'йа—wәки дь qәwае о'далйе у азийеда бәжьи.

Дь бәр гәхwәрьна к'аф'ькьрьна шор', йа кә wе qьр'а мәзьи, хәәкьрьна бь сада милион мәрьвә пещда бийийа, мәрк'әед сивилизасиа дьйайейи к'ьмьи бькра к'алафе, т'әмамийа мәрьвае жь н'ьму wәхта п'ьр'тьр дьк'әвә т'афкәрийа пьрса хwәйкьрьна о'далйе.

Әw, комунист, бона о'далйе, бона бәсәлийабуна т'әмәри шор'к'арие дьхьи, ом шор'к'арие дьхьи бона qьwае Әса, ль к'ё н'ому мәрьи у н'ому щьмаә'тькьрьбьи хер у хатийа жийийа о'дьли у аза бона хwе бьйи хәбате.

Мәраме бәр wәлатьки сосиалистие бәшqо ньдайи т'әмамийа т'ьфәдарийа сосиалистие wе йәкедаwо, wәки бона н'ому щьмаә'тьа о'далйа qәwйи сәәкьи.

Сосиализм ни h'wәще шар'ә. Шар'к'арийа т'әрийи qәр'а qәйде кәвн у т'әәзда, qәр'а сосиализме у капитализмеда гәрәке бе сафикьрьне ни кә бь дестие шар'е h'ньдьлйае, де бь дестие ньща о'дьли, бь дестие ньща бона ме йәке, кә к'ьжан qәйде мәхлуqотие ме бьтьнйо дәрәща экономика, техника у культура бьньи, бона массаед щьмаә'тие qәwәд жийийе ньла бан сәкта.

Әw, комунист, h'әсаб дьйьи дәйне хwәйи знаеи h'ому тьнти бьйьи, чь кә дестие мәте, wәки мәрьвае жь пьньчьк шар'е дома мә хьлаьки.

Н'ому wәлатед сосиалистие, бь рйа бәлде Ленине бьйьда дьчьи, приниспа йәйатийа о'дьли, йа дьчьи кә qәйде wәки мәхлуqатие щәда-щәдайа кьрьйо ньла бан сәкта.

Дәwра мәда щьмаә'т у дәwләт т'әне дьхарьн бәштьки хwәр'а бьбьжерьи: йане йәйатийа о'дьли у сада сосиализме (капитализмер'а—йане әк шар'е т'ькьнейи мәрьвәхәәкьрьне. Рекә дьне т'бәз.

Qәзийа бона о'далйе т'ояммийа дьйьедә жьй кә пещда те?

Н'ому h'ёкбәт дәрйеда о'далйеда хәбор дьдьи, ни кә гьли, ле щьхбәл те h'әсабкьрьне.

Чаwа бере,бәа жи ньла к'омед wәлатед империалистиейә реаксион, монополистие у әскарие h'әсаб бьйьи чаwа т'ьшкидар у сакьред шар'е әрәстие. Сәвстийа h'ёкбәтед wәлатед империалистие гәре о'далйе дьхwә, ед кә мьдәбьли мәраме щьмаә'тед т'ьо, дьйьеийа сидьн'дарийә хәәне дь wәлата дьньи, мьдәбьли wәлатед сосиалистие у wәлатед йәйатийе майин «шар'е сар» гьр' дьйьи, мәрмед щьмаә'тийо аәайи'кьне п'ёпс дьйьи.

БЬРА ИЗБАТИ БЕЖЬН!

Щьмаә'та пещданина дәрйеда сидьн'данина т'әмәри, т'әмам у контролкьрьи сьлаькьрьи, йа кә h'ёкбәт о'далйе пещда к'ьнанд у н'ому wәлатед сосиалистие бь ньлаи пьшта ме гьртьи. Ә'н мьдәбьли мнасәрькьрьна wан пещданинана? h'ёкбәwтед дәwәәтед империалистие бь сәрк'арийа Штатед Америкайә Йәкбуйо, ед кә дәwса сидьн'данина контроллки контрола сәр сидьн'а пещда дьк'ьшиньи у дьшр'ьньи ньла хәбәрдана бәр'әдайи.

Щьмаә'т ме йәкер'а ньа дьйьи, wәки се дьйьи мәзьи әна или дә сала кә шер'ьндьйед ч'ока әрт'ькие дәрйеда ньйьи. К'н мьдәбьли ме йәке дәрте, wәки гәwәк т'әәз ән бьйьи у ньлаи дәрйеда qәдәхкьрьна wан шер'ьндьйед хәдриейи к'ётасие бе qьдәхкьрьне? Н'ёкбәwтед дәwәәтед империалистие, ед кә т'ьме о'дьли дьйьи, wәки нета wана ньйа дает бь шер'ьндьйед ч'ока атомие бьйьи у т'ьме гафа дьхён, кә wан ньвр'ахәбәрдаед дәрйеда qәдәхкьрьна wанда бьт'ер'ьбьиньи, ед кә щьмаә'та әәр да wана, кә әw дәрбәзьки.

Щьмаә'т нахwәзьи, кә бьнед әскарийә дәрекә дь территориаед wана суверенда бьминьи; әw мьдәбьли пактед әскарийа агресия дәртен, ед кә сәрбәстийа wәлатед wан дай'ьдуд дькьи у wана дьньиә н'ьле qәзиае.

К'и мьдәбьли ме йәке дәрте?

Әw h'ёкбәwтед дәwәәтед блока атлантиева, ед кә бьнед әскарие дь территориаед хәдреда дьньи милитарист у ревашистед Германия Розаеде, ч'ака мәрьвәхәәкьрьнейи массаи дьньи дестие wана, сидьн'ькьрьна әскарие НАТО бь ч'ока атомиева дьлзиньи.

Әw к'омед Штатед Америкайә Йәкбуйо сәрк'арикьрьи, кә пакта әскарийа агресия дь сәбе Папсиаеде, Пакистане у дәwәәтед Рейьлата Орг'а у Дрог майин аландьи, wана бәра wәлатед о'далйе'ьз дьньи, Корея Цәнуйе әәнт кьрьиә у әw кьрьиә пьасдарма хwәйа әскарие, щарәкә дьне милитаризма Папсиаеде дьхьбәчиньи, т'әви щьхбе Лосе у Бйетнама Щонуйе бейи h'ёндр' дьйьи, пьшта империалистед Голандиаеде дь Иранна Розаеда, е Белгиие—Конгоеда, е Португалиае—Гоаеда у колониэзтед майин дьтьрьи, интервенсиа сидьн'ькьрьи мьдәбьли революсиа Кубае ньзр дьньи, wәлатед Америка Латиние к'ашн нана пактед әскарие дьньи.

Әw ШАП—йә, кә ада Чинстанейә Тайвин әәнт кьрийа, т'ьме фьр'ьнед хwәйи әскарие дьньиә э'ямие Республика Чинстанейә Щ'маә'тие у wәр'ьнед т'ояйи ньла wейи h'оqидатие н'епес дььи, кә wа-к'илдарийа ме Т'ашкилэта Мьлетед Йәкбуйа h'ьбэ.

Дәм у дәзед ракетиейи кә h'ьзьрьи бьхьбььи, чqрьwьлед бь ч'окед орт'ькиева т'ьжи, фьр'ьнедед бь бомбед аваева кә h'wаеда дьфр'ьи, гәмиед әскарие у гәмиед бьнаи кә бә'ра у океанда дьшульки у ньзьрьи h'ьщуньи, т'ер'а бьнед әскарие дь территориаед хәдреда—ни шар'ийа практика империализмейи не дәме. Н'ьлwахте ни тәвәрида h'әр wәлатаки т'опа дьйае, е мәзьи, йане е бьл'ук, алава шар'е әр'ькие ньшкева дьхарр не бьгьрә.

Империализм бона мәраме к'омәк монополиа у колонизатед мәзьиә әгонстие дьйае дә'ди сәр кәвнйа шар'дьр дьлә.

Дьжмьиед о'далйе нетед дәрәwни дәрйеда гьва «агресиа комунистие»-да бьла дьйьи. Дәрәwтед ёса бона ме йәке дазьми wанди, wәки растийа мәрмед хwә бьи ди йәкеда вашерьи, хасьтьи щьмаә'та бьдно бәндьньие у ньдбәнйа сидьн'ькьрьие бәр щьмаә'та h'әсььи.

П'АЛӘ, ГӨНДИ У ХӘБАТЧИЕД ХӘБАТА ФЬКЬРЕ! МӘРЬВЕД Т'ӘМАМИЙА ДЬНЙАЕЙӘ ХЕРХWӨ!

Рожед мәда бона мәрьвайе пьрса лапа фара шар'к'арийа мьдәбьли гәфхwарьна шар'е ракеие—орт'ькиейа, бона сидьн'данина т'ояри у т'оям, бона хwәйкьрьна о'далйейи. Рожед мәда т'ё борщаки, ёсайи сиаиет т'ёна, чь кә ёw, wәки т'ьвгали ме шар'е'ьрие бьи.

Гәло дьхарр т'ояммийа дьйьедә о'далйа мәй'ьмw h'оба?

Әм, комунист, дьжжьи!

Шар' а'сайи нина, мәрьи дьхарр пешийа шор' бьгре, о'далйе хwәйна у qәwина.

Әw бawарийа ма пещда те но кә'ьне ь хwәстьна мәна бәр бь о'далйе у бь wа йәкеда, wәки ом пещабьред шер' h'ьз наньи. Мәщала бәндьньие шер' жь ибатиед реал е h'ьл у wәхте дьйьедә т'әзә пещда те.

Система сосиалистийә h'ьмьйайае дьйа у дьйа дьбо фактора h'ёйаме ньйайи фәрз. Система сосиалистие, йа кә жь йәк сеаие мәрьвае зедәтьр дьк'ьояиа нае, qәwәта wейи сорка—Т'ьфаqа Советие—ва рйа хwәйи әкономике у бям—техникийә кә т'ьме пещда дьйа, дьдьно хәбате, wәки кьрьед империализме бенә бәндьньие, дестe т'ёрәфдаред авантйуред шер' бенә ьгредане.

Н'ьжанйьа п'алайа орт'ьмьлотие, йа кә бәйраqа шор'к'арийа о'далйе бьььнд пещда, дьбо, щьмаә'та дьйа h'ьшийар дько, т'ояммийа мәрьвед дьйайейи h'ьлал рёh'дар дьжэ, wәки әwана бь активи мьдәбьли сәйастийа империалистийә агресия шар' бьжьи.

Щьмаә'тед Асиае, Африкае у Америка Латинийә п'р'милион, ед кә азайи у сәрбәстийа хwәйа сәйастие дестанина у әw щьмаә'тана, ед кә бона азайа хwәйа мьлатие шар' дьжьи, дьйа у дьйа дьбьиә шар'ьнед о'далйедә актив, т'ьфаqлаед сәйастийа wәлатед сосиалистийә о'далйе'ьз э'йни.

Дәwлотед нейтрал, ед кә сәйастийа империалистийә агресиар'а рази набьи, әwана бона о'далйе у h'ёйатийа о'далйа пещда тен.

Н'ьжанйьа т'ёрәфдаред о'далйедә h'ьмьйайае ньна бь милиона мәрьва дьйьиә h'ьнәд. Т'ьнгаед ме h'ьжанйьае бар wәлатекиа дьхьбьти wәг'ьне хwә жь алава шар'е т'ёзә хwәйки.

Т'ьмаийа wан qәwәтед о'далйе'ьз, ед кә бона шар'к'арийа бәрк' ньбьно йак, дьхарр тьвиед асеквийейи кьрабие бьт'ер'ьбьиньи, о'далйе хwәйкьн у тьмаийа орт'а щьмаә'тада мә'ькмьки.

Э'дьлайи бь хwе. Бар'ә'ьне бь шар'к'арийа т'ояммийа qәwәтед о'далйе'ьзә т'ояйи дьхарр ме хwәйкьн у мә'ькмьки.

Әм, комунист, бь гаи бәр бь н'ому хәбатн'ара, щьмаә'тед н'ому п'ярәд дьйае дьйьи:

Шар' бьхьи бона сьстькьрьна сәртбуна Н'ьле орт'ьмьлотие у йәйатийа о'дьли, мьдәбьли «шар'е сар», мьдәбьли лоибәзийа сильн'ьа! Әгар әw мәщаед н'ьр', кә сар сильн'ькрьне тенә хәрцькрьне, бона мәрема о'далйе бьдно хәбате, әwе йәке ме мәщад бьда, wәки н'ьле массаед щьмаә'тие н'ьле бьхьи, бехәбатие кә бьхьи, әйльхе зедә бьхьи у дәрәща жийие бьньидьи, бьда галак аваеда жийие чеки, бехәбьтие сосиалие дьйа зедә бьхьи..

Нәйедьи, wәки ч'окед атомие дьйа галак бьи, нәйедьи, wәки милитаризма Германиае у Йапониае бь ч'ока бь массаи qәр'ькрьнеева бенә сильн'ькрьие!

(Пеййат'ьи руз 2—а)

ГАЗИ
бәр бь щьмаә'тед т'әмамийа дьӀйае

(Дәстебри руө 1-ә)

Бьхъвәзьи, ѡәки пӀймана барьыбуне ӀәрдӀ дәѡлөтед германр'ә бе ґәредине у Бер'лина Розвае бьбо бажаре ӀемӀинтаризасиакьри у аза!

Шәр'к'арие бькьи мьӀабьи щер'бандед ӀӀ'бӀкӀәтед дәѡлөтед империалистие, кӀ дьхъәзьи ѡәлөтед т'әзә к'ани нава «шәр'е сар» у һазьрбунед әскәриө бьхьи!

Бьхъвәзьи, ѡәки бьнгед ѡәлөтед дәрҿкәө әскәриө мьна бьи, әскәред кӀ ә'ре дәѡлөтед майинданьи, дәрхьи у сазкьрьна бьнгед әскәриөө т'әзә ӀӀәдәхьхьи! Шәр'к'арие бьхьи бона ѡәлөтед кӀ пактед әсәриөө агрессив стбе ѡан аландьи, ѡь ѡан пакта азабьи! Бьхъвәзьи, ѡәки дәрҿәда мөнг'иӀед жь силь'ә орт'ькие аза ӀӀайибьиср бенө ґәредине!

ӀӀәнеһьи, ѡәки ѡ бь блокада экономикие у из ѡи бь дәстиг интервенса монополиед Америкиә'ә силь'ькри азаӀа щьмаә'тә Кубаә'ә мерхас бьфөтьхе!

Әм, комунист, кӀ бона мӀхӀие сьньфа п'ала у щьмаә'тә шәр' дьхьи, дәсте ѡэ дәрҿәки социал—демократа, бзвед партия у т'әшкилөтед майин дьхьи, е'ә кӀ бона к'ара ә'дӀаӀе пешда -тен, дәсте ѡэ дәрҿәки ӀӀ'әму бзвед т'ӀфӀәдед п'ешк'арие, ӀӀ'әму ѡэ'әнӀ'аза дьхьи: мәр'ә т'әвайи бона хѡәйкьрьна ә'дӀаӀе, соба силь'даниие шәр' бьхьи! Әм бьгӀнәкие мӀхӀби'арие ӀӀәрр'ӀӀәдӀиькьри!

Әм ф'ронтә шәр'к'арие т'әвайи сазьхьи мьӀабьи шәр'е т'әзә, кӀ империалист ӀӀаьр дьхьи!

Әм т'әвайи әхтиӀарнед демократие у азаӀе хѡәйкьи, шәр' бьхьи мьӀабьи ф'ѡәтед реакциө у фашизмӀә'ә ґөш, мьӀабьи расиие у шовинизме, мьӀабьи ӀӀ'бӀкӀәдарийа монополиӀә бе'ӀӀәсаб, мьӀабьи милитаризасиакьрьна ӀӀьм экономикие ӀӀьм жи ә'мьре сойаестие.

Шәр'к'арийа щьмаә'та бона азаӀе у сарбастийа хѡәз ф'ѡәтед нӀ шәр' дьхъәзьи сьст дьке у ф'ѡәтед с'ӀаӀе дьна зедә дьна.

Африка бона ә'мьре т'әзә ӀӀ'ӀӀийар дьбә, щьмаә'тед ѡе жь ӀӀ'әмуйа зә'ґтәр бьи ґамчие ґутлийа колоние у эк'сплуатасиакьрьна бойзиӀда ӀӀатьиә зеранДие. Щьмаә'тед Африкае дәѡлөтед хѡәйа сарбастасиакьрьна ґөрө ґөрө ґарие.

Ле колонализма кӀ жь аӀие т'ариґәда ӀӀатьйә ґөнак'арьрьие, ӀӀаӀа бь к'Ӏөтаси ӀӀатьйә батмишкьрие.

Бь Африка Розьлие—колониаед Британие у Португалиаедә зордийна к'ьрети у тер'ор рӀа азаӀие пешийа щьмаә'та дьбьр'ьи. Ль Т'ьфаса Африка-Щенубе режима расистийә эбаие ӀӀар буйә. Ѡа ѡи ѡш саӀа, ѡәки щьмаә'та Алжирийә мерхас бона әхтийарри у сарбастийа мьлтие шар' дьке, хуиимь'ьри дьбо нава ѡи шәр'ида, кӀ колониазтед франсие пешда анина, к'ижана т'әрәфдед ѡаӀе атлантие хѡәйдьки. Конгоедә империалист ӀӀар т'ьнти дьхьи, ѡәки бь доӀк'ьазийа хапандие у рөште ӀӀ'бӀкӀәта закони ѡәлгәр'иньи у Ӏ'бӀкӀәте бьхьи дәсте марионеткед хѡәз, кӀ гөр'ә ѡаанданьи.

Щьмаә'тед, кӀ әхтийарийа сарбастийа дәѡлөте дастаниие, ѡәана диса шәр'е ґәраи дьхьи мьӀабьи шәр'ед колонализмӀә'ә т'әзә, мьӀабьи колонизлистед Америкае у Германиа Розвае, мьӀабьи әблмк'аед Англиае, Франсиае у ед майинө кәвн, ед кӀ дьхьбьтьи ӀӀар т'өӀәри дәѡлөминдтед т'әбийәте, мөдена у плантасиа дәсте хѡәзда хѡәйкьи у иөйельи, ѡәки ѡѡ ѡәлөтед кӀ аза буө, ѡаӀда сонайи пешда ӀӀар'ә, ӀӀ'бӀкӀәмтед хѡәзфөрти у реакциө стуе ѡ:: бьлаӀиьи.

Бораед мейа ѡан ѡәлөта, кӀ ѡь колонилизме азабуө у ед ѡан ѡәлөта, кӀ бона азаӀа хѡәз шәр'-к'арие дьхьи!

СӀӀ'ӀӀТА КОЛОНИАЛИЗМӀӀӘ ПАШЬН ЛЕДЬХӀӀ!

Әм, комунист, ѡәр'аньи! Ѡәр'аньи Ӏәгера дәѡлөтед социалистийә эор!

Әм ѡәр'а т'әвайи дьхъәзьи, бөогәзькьрьи у бе гьли готьи әхтийарийа жийина Ӏ'ьму щьмаә'тә сарбәстие нас бьхьи.

Бьра дәѡлөминдтийа ѡәлөтед ѡ у ӀӀәрӀ'өтед хӀбатк'ара т'әне бона хѡәшбохтийа щьмаә'тед ѡәбо!

Шәр'к'арийа ѡ бона суверени у сарбәстийа әкономикийә т'әмам, сәба азабуө хѡәв ґөльки шөхӀбе ә'дӀаӀейи әийаөти дьхьи!

ӘМ ѠӘК'ИӀЕД ПАРТИАЕД КОМУНИСТИЕ У П'АӀА БЬ ҐАЗИ БӘР БЬ

мера, ӀӀьна у щьаньа,

бәр бь мәрьвед Ӏ'ьму п'ешна у к'ӀӀөд мохлуудтие,

бәр бь Ӏ'ьму мәрьва, бе ӀӀ'әсабӀӀадана бәѡәрийа ѡана сайсатие у Ӏ'әбӀаньие, бе ӀӀ'әсабӀӀадана мьлот у ранге ч'әрме ѡан,

бәр бь ѡан Ӏ'ьмуйа, ед кӀ ѡөт өне хѡәз Ӏ'ьз дьньи у мьӀабьи шәр'ьи, дьбьи.

Бьхъвәзьи, ѡәки щер'бандьи, дөранин у хбтандьна ч'ька атомие у бса ѡи шур'е ч'ьнө ба мессейи ҿыр'ькьрьнейә мзйин бөогәзькьрьи бенө ґөөлхөкьрьие!

Бьхъвәзьи, ѡәки пӀймана дәрҿәда силь'ьнина т'әмари у т'әмамө контрольри бөогәзькьрьи бе ґөрөдине!

Бьра бӀм у техника ѡ'әде ӀӀьна нө кӀ аӀи дәрҿәнина ч'ька мьрьие у ҿыр'ькрьие бьхъ, ле бьра ѡ'ѡ бона хѡәшбохтийа мөрьва, прогреса мөрьвайе бе!

Бьра дәѡса к'өмед әскәриө ӀӀәр'ашбохӀиькрьна Ӏ'ьму дәѡлөтийа достие, п'өгӀбхатына к'ір'ит—фөротане у культурийә фәрө орт'а Ӏ'ьму дәѡлөтада алт'ӀӀе!

Дәѡрана мода

ҚӘѠӘТЕД Ә'ДӀАӀЕ СӘР Е ШЕР'Р'АНЬИ!

Щьмаә'т ѡе бьгӀнәкие мөреме хѡәйи нур—ѡе ә'дӀаӀе хѡәйкьи, өгәр ѡана ҚӘѠӘТЕД хѡәз ӀӀәкьбьки, бона ә'дӀаӀе у пьматийа орт'а щьмаә'тада бөрк' у актив шәр' бьхьи.

Комунист ѡе т'әмамийа ҚӘѠӘТЕД хѡәз бьдө ѡи шөхӀбли.

Ә'ДӀАӀИ ѠЕ ШӘР' АӀТ'БЬӀӀӘ!

40 САЛЕ ПЛАНА ҒОЭЛРО

Қөр'ьлт'а Ӏ'әмурьсетейә Советайә-ә мәна декабре сала 1920 плана ҒОЭЛРО т'әстиө кьр. В. И. Ленин қөр'ьлт'еда хоборда у гот, ѡәки «Бь т'өр'мина мьн, ѡ'ѡ программа партиейә дӀдаӀе».

Шькьда: «В. И. Ленин бөр хөрита ҒОЭЛРО» (қөр'ьлт'а Ӏ'әмурьсетейә Советайә 8-ә).

Репродукция шькьле шькьлк'ешь Л. А. Шматко

Мөна декабре сала 1920—йә. Сөра Театра Москвайә Мәәһи нава мьх у дөаньие-дано бь сада ӀӀомпед сөр аӀӀах дьт'урьсьи. ӀӀөли к'ӀӀөра сарбу.

ӀӀ'але ви төһөрида делегатед қөр'ьлт'а Ӏ'әмурьсетейә Советайә 8-а ӀӀана ҒОЭЛРО-ейә ә'ӀӀаи т'әстиқьрьи. Ьра Ленине мәьи ґьлед хѡәйо ә'ӀӀаи ґөтьи: «Комунизм—ѡе Диҿана Советийә пӀйус электрификасиакьрьна т'әмамийа ѡалет»: Анөгри плана ҒОЭЛРО нава 10-15 салада 30 стансиаед электрикийә мәьи бь ѡорайа милион у ниѡк киловат-сӀӀ'ата ґөрөө бӀӀатана чөкьрьие. Ѡе плане тер'а дьдит, ѡәки дайина энергина электрикие бьсӀинььна ӀӀаь. Ѡѡ ӀӀәка, ґөрө ә'ѡ'ьи, дөрҿөда координасиакьрьна ӀӀатьйә стансиед электрикийә нӀ'ӀӀед ѡалет'ә саӀайе ӀӀөрө ґөра—Ленинграде, Москвае, Донбасе у Ураледа бу.

Ѡәк'ИӀЕД дьйа капиталистие дөгоьи, ѡәки ѡ плана ә'ӀӀаи нае сери. Әм бинө-ѡ бөра ѡ'ѡ ґьса Ленин у хбдане ґөрө-ѡ ӀӀед фантастик Нерберт Уелс дь Крамле. Ѡи чахи ӀӀвинск'әр инглис плана Ленинө гениал дөрҿөда электрификасиакьрьна Ә'рьсетеда ӀӀ'өсаб дькьр, чаѡ тьштоки батьни. Ле сайа хбата щьмаә'та советие у Партиа Комунистийә мөрхас бь ачьки дөст бь мөасөкьрьна идеаед Ленин бу дөрҿөда электрификасиакьрьна ѡалетда.

Иди ѡәстк'Өтасийа дөсөьньаньи ѡалет, обйектед ѡ планейә пешьи-стансиед электрикийә Каширае, Шатурае, «Красни Октябре» (Ленинград), Кизеле, Нижни—Новгороде (Балахнае) ӀӀатьйә хбтандие.

Сала 1935-а плана ҒОЭЛРО алие дөранина энергина электрикида 3 щара зедә ӀӀатө ґөдандие. Идеа у принсипед, кӀ плана ҒОЭЛРО-да пешда ӀӀатьйә к'ьландие, этапед майинда ед чөкьрьи сосиалиме ѡалете мәда у әйӀөди ґөрөед қөр'ьлт'а ӀӀКТС XXI-да ӀӀатьи ӀӀәдәкьрьие у ґь ӀӀөрөди пешда чун. 28-е ноябре сала 1959-а бь инициатива Комөр-к'эзиа ӀӀКТС гази шөчрдарийа чөкьрьие энергетикийә ӀӀ'әмт'ӀӀарие кьрьи. Ьра реед хбтандьна зорөед энергетикийә т'өзә ӀӀатьйә к'ьинк'ьрьие. Сөр ѡана дьӀа кем ґөчөт у ѡөнаӀ ѡе бөгө ґөрө-ґөрие. Ѡе шөчрдарида ӀӀөвале Н. С. Хрушчов гот: «Әѡ ӀӀәка, бь чька кӀ Ленин дьжит, чь кӀ ѡѡ ӀӀаӀ дькьр, дөрҿөда чьда ѡѡ дьӀькьри, ӀӀьна щьмаә'та мө, партиа мө бь ачьки тиньөө сери». Щьмаә'та советие бь активи шәр'к'ари кьр бона мөасөкьрьна идеаед электрификасиакьрьна ѡалете Ленинийә мәьи.

Анөгри плана ӀӀ'әвталие сала 1965-а ѡалете мода 500—520 милиард киловат-сӀӀ'ат энергина электрикие ѡе бе дөранине, йа кӀ 60 щара жь йа плана ҒОЭЛРО зә'ґтәр. Ѡан салада стансиед электрикийә мәьи—Братске (бь зорайа 4,5 милион киловат—сӀӀ'әт) у ед майин ѡе бөгө хбтандие. Ьра рөжа стансиед электрикийә мәьи йа Сталинграде ӀӀатьйә хбтандие. Зорайа ѡе 2 милион 415 н'әр киловат—сӀӀ'әте.

Т'РСС-да стансиа электрикийә атомийә пешьи бь зорайа 5 ӀӀ'өар киловат сӀӀ'әте ӀӀди сала 1954-да бьнө'ара Москваеда дьхьбьто. Тер'а ӀӀатийа дитьие, ѡәки Ураледа, марзед Воронеже, Ленинграде, УйӀановскеда щерго стансиед электрикийә атомие чөкьи.

Салед 1959—1965-а тер'а ӀӀатийа дитьие, ѡәки 20 Ӏ'әзар километр рӀа Ӏ'өсьи электрификасиа бьхьи. Мөсөлө, дөрҿөйа рӀа Москвае—Иркутскөйа электрификасиакьри, йа кӀ исал те хьлаакьрьне, ѡе 5400 километрбө. ДьйӀаеда ѡѡ магистраӀа ӀӀөрө дөрҿөа.

Ґөдандие плана ҒОЭЛРО бса жи республика мөда бөред баш дайө.

Обйектед Әрмәнистанейә электрификасиаейә пешьи—ѡѡ стансиед Ленинакане, Ереване, Зорагәсе у ед майинө электрикиеө.

Жь шөш стансиед каскада Севан—Ираздаиейә электрикие пешда ӀӀди дьхьбьтьи, ѡѡ стансиа өѡьи—йа Севане, Гөмуше, Арание, К'анак'ер'е у Ат'ӀӀрбенӀаие.

Сөр бада газа г'өбйӀате, йа кӀ жь Қөрадаг'е т'өстиқьие, ѡ'ь салед ӀӀ'өвталие да бөл мө стансиед электрикийә горме ѡе Ереване, Кировакане у Ираздаиеда Өсөньа чөкьрьие. Жь сала ӀӀсалы достиекьри бажаред Ереване, Ленинакане, Кировакане, Дилидане, мөрк'ьзеда ӀӀа'ӀӀед Идеаеде, Севане, Ираздане, Ког'аӀк'е, Арташате, Спитаке у Ахурйане ѡе бөгө газификасиакьрьие.

Шәр'к'арийа ӀӀ'әмцьмаә'тие, йа кӀ тө кьрьие бона плана ӀӀөнөие-йа бь т'өмами электрификасиакьрьна ѡалет, ѡөнаӀөки өрө фөрө бона жь сосиализма дөрҿөби комунизме бьи.

В. Ґ'ӀӀазийан

Бәр бь Пленума Коммәрк'әзиа ПКГ'С

★ ★

ХWӘҸИМӨТИЙА ГОШТЕ ХЬНЗИР СЕ ЩАРА НЬМЗ БУЙӘ

**Исял гӨнде Норадузеда ль нӘн'ийа Камо эн'ецо хабат hатэ кьрьие бона хьзирхWӘйкьрьие бькьн ч'ьфӨлоки колхозеки к'ардар. Фермеда хьзирка ёь мет'ода пешь-ёь к'ом, хWоЙдьки. Сайа ие йоке рӨсма хобатчийа hатэ кемкьрьие. Ё'окьрьна хьзирка ие чӘра hатэ т'Өшкилкьрьие. Т'ӨwӘа хьзирара аёьр'э дӨбре у дӘрзиеД авзанёьй автомат hатьй даниие. Хьзир сер се к'ӨwӘ hатьй' н'ӘрвӨкьрьие, хWойкьрьи у адфкьрьна wэн бь ё'ом, баПоф-баПца hатэ т'Өшкилкьрьие. Бона щ'ецие хьзирра ё'ак'ьн бӨраз у х'ьзиред мака щ'ецие украиналёь сьли к'ь'рйи.

Сайа ие йоке нава мэ'дӨки хьида к'ӘрӘ ферме зедэ бу. ДӨwса 600 хьзирйи, к'ь бь бӨрщдарийа социалистие тер'а hатьбу дитьие, ньйа фермеда 730 сери хьзирр hэйӨ. Йди 300 сентнер гошт дано. ХwоЙмӨтийа кьлоргаиаеда wи гошти ньйбари бӨре се щара ньзм буйӘ, гьйнштийӨ 6 маната. Пещ-ньйна стендьна ч'ежед хьзирра hатийӘ ёьданДье.

ХобатчиеД ферме соз дано ь'ӨтаИн Пленума Коммәрк'әзиа ПКГ'С 100 сентнер гошт хьзир жи бьйи.

Исял хобатчиеД фермед колхозед гӨнед Басар'ате, Сарухане, Бадикйанейёь хьзирхWӘйкьрьие жи хьбатоко hелэ кьрьи. ӨwӘна эн бь ачьхиед мэзьйна бӨр бь Пленума Коммәрк'әзиа ПКГ'С дьчьи.

БӨЯРӘДА СОРӘ ДӘРБАЗОК ДАНӘ Г'ЬТУНБЕЩӘРКЬРЕД НӘҺ'ИЙА ШАМШАДИНЕ

Жйурка Коммәрк'әзиа ПК Әрмәнистане у Совета Министред РСС Әрмәнистане ёьца т'ьт'унбещәркьред республикийӘ ёьна нойабре саа 1960 г'ӨмӘрикьр.

Хобатчиед нӘн'ийа Шамшадине бона Әрмәтед Пленума Коммәрк'әзиа ПКГ'С ёьца соснилистие фӘркьрьи у бӨрщдарийа кӨ wаиа ньлдьйу сар хwэ, wэки hаа нойабреда 600 тонна т'ьтун бӨдьи, 107,8 салофа ёьданДьи, 647 тонна т'ьтун ёьротие дӨwлӨте у т'ьтуна кӨ ёьротие дӨwлӨте йа щур'е баша.

Жйурие сар к'Име результате лоца мэ'нойабре саа 1960 бӨяраДа Коммәрк'әзиа ПК Әрмәнистане у Совета Министред РСС Әрмәнистане СорӘ дӨрбазок у п'ӨмкӨна 10 ь'ьлэр манати да нӘн'ийа Шамшадине (к'ьтьбе комӨн'ийа шартиед hӘн. К. Б. Л'Өумйан, сьдьре комӨсӨкӨдьнӨра Совета нӘн'ие hӘн. С. А. hарут'ьунйан, к'ьтьбе комӨн'ийа комсомода Б. А. Чилингарйан).

Жйурие ёьса жи хобата т'ьтун ёьещәркьред нӘн'ийа Сисиане, Т'алине Аштараке у Басарегчарейёь баш да к'ьвше алие ёьданДьа бӨрщдарийед социалистийӘ сәлӨwэтие у т'ьслимкьрьна т'ьтунеда.

ЖЬ WӘ'ДӘ ЗУТЬР

Бь сайа ёьданДьна ёьраред плануна Коммәрк'әзиа ПКГ'С дӨкабрейа саа 1959-э у бона Н'ӨрмӨта пленума Комитета Мәрк'әзийӘ Партийа КомунистийӘ Т'ьфӘда Советие, нӘ мӘйа йӨнаре бь бь т'ьтунбещәркьрьна нӘн'ийа Аштараке бь 111,2 салофа, ёьд нӘн'ийа Сисиане бь 110,4 салофа, ёьд нӘн'ийа Басарегчаре бь 101,4 салофа 8-э декабре бӨрщдарийед сәлӨwэте алие ёьротана т'ьтунеда ёьданДьи. Т'ьтуне диса дьфрошна дӨwлӨте.

ПӨмбӨбещәркьрьед нӘн'ийа Эщмиазине 5-е декабре бӨрщдарийӘ сәлӨwэте йа пӨмбӨ нӘ дьфрошна дӨwлӨте бь 100,4 салофа ёьданДьи. (АӘТ')

Кандидате лайие

Сера судье т'ьжи мәрььйи, ль сер дь-ь бӨр т'ькте ньвисаре т'Өне к'ьатьба суруньштийӘ. Йна эw жь щие хwэ раи э дьбежэ мәрьвед кӨ сәреДаньи:

В. Сәдрайан

Рабьиэ пийа, суд те.

Йа ие йокер'а судйа у атенакаа тӨи ие хwэда рудьиеи. ДӘст бь суде дьбӨ. Сер руньштокэ гӨнок'ар хортоє ру-ёьйӘ, к кӨ'жь йна ракет дӨрэ'ёьйӘ. Суд ь бе сер ёьйэра ракет, дьлаwэ ньна шӨ-йа к'ӨрӨ, мэ'нийа дӘстдьрежайа wи ньна-ёьлд э'нэ'нкэ э hэр т'Өне пашиwе йоке ёьрара хwэ дӨрхэ, ёьрара hӘди нэ ахьр бӨхте wи щаньди гьлоки бь, wи ёьрарер'а ёьрӘдийэ. У йна эw хобата гьраи дӘст не дьбӨ...

БӨле хобата судйа хобатякэ чатьи э щабӨаро, бона мэхлуҸотие хобатякэ фӨрэ. Суд гӨнок'ар щаэ дька, кьрьиед wийэ hор'ьаста хьрӨ бьлу дька, wер'а т'ьвийа ёьw гӨроке бьланӨ чька гӨнок'ар хwэйе чь рӨй'ийэ, чь щур'э мәрьвэ, гӨне хwэ hьлтинэ сор хwэ, бона кьрьна хwэйӘ бе-ьер н'ӨшпанӘ паше ёьрарэка бса дӨрхэ, wэки щӨмэ'те хwэш бе. Бона бона ие йоке жи эw hӘсаб дьбӨ суда щьмэ'тие.

ЧӨрьйи сана кӨ Варадзат СәдрайӘан дь нӘн'ийа Апаране, чаwа судйае щьмэ'тие дьхобьте. Нава wан сәлада эw'и сайа хобата хwэйе ньйа нава т'ьмамийӘ бьнолиед нӘн'ийа н'ӨрмӨт у сианот ёьаэлиҸьрийэ. Сайа ракт мисаркьрьна ёьаэлиед советие, бь ёьраред судейӘ hэр, эw'и гӨлок—гӨлок мэрьв аниие сер ёьйа раст, ёьйэ у ёьлпуед мэхлуҸотийӘ мэ хwэййькьрйи.

НӨма сайа ие хобата В. СәдрайӘана мэ'рифот хобатчиед нӘн'ие нсаа дьса кандидатийӘ wи дано бона бьйьжьри судйае щьмэ'тие.

В. СәдрайӘан сала 1920 жь йа хwэ бьйэ, дь гӨнде Ланшат'бйуре, (нӘн'ийа Кемо) мала п'ьлада. Бане wи пешие дь Т'билисие фар'ньи дьлйӘо, пане те Ереване у дьса фар'ньитие дька. СәдрайӘан сала 1940 жь'э'ёьа Ереванейа №3 орт'э хьлаа дько у дьчэ ескарие. ӨW сала 1944-э жь ескарие вӘг'ьр'э у мэ'т'эйа механиаска жьлаёьна гӨндитиеда дь-хобьтэ, wер'а т'ьвийа мэ'т'эйа бӨрщдарийа гӨнедиа ёьсалада hиндьйэ. Сала 1946-э ӨwЕ мэ'т'эйе хьлаа дько у hэма ие сале эw нӘн'ийа Апаранеда чаwА судйае щьмэ'те те к'ьашкьрьие у h'этаин нӘна эw ие ҸОбЕка h'ӨрмӨтин у щабӨар дька. Нава wэн сәлед хобатедиа hаваае СәдрайӘан хwаиӘна йуристийӘ бьлиед дӘстхиэ. ӨW ёьне ПКГ'С-э дь сала 1942-э.

Хобатчиед гӨнде Ә'ьлэгэе, Ерайе, К'ушеке у мэрь'эа нӘ'ийа Апаране щьвательхwаййа бӨрибькьрьиеда бона судйае щьхwэ'тие кандидатийӘ Варадзат СәдрайӘан пешда к'ьшандьйэ у т'ӨманийӘ, wэки 18-э декабре т'ьмамийӘ бьжарийед нӘн'ие wэ нӨма мэрьвэн даниє хwэ бьйиэ wи.

Н. Аршанйан

Бьжартьнед судед щьмэ'тие

Исял 18-е декабре, роха ла'дэ бажар, аван у гӨнде республика мэда бьжартьнед судед щьмэ'тие ие бенэ дӘрбазкьрие. Сор h'ие мьсала Конституциа РСС ӘрмәнистанийӘ 85-э у мьсала Закона судт'ошкилкьрьийӘ 25-э, судйаед нӘн'ийа у бажарийӘ щьмэ'тие сер h'ие кьтийбриед бьжартьнийа т'ӨмӘри, wэкьйӘн у растана, бь дӘнгдийна хwэнда, бӨ wэ'дэ 5 сала ие бенэ бьжартьие.

Кьрьна судед щьмэ'тие голок мэзьна. ӨwӘна хwэстьна щьмэ'те миасер дьки, ёьйӘо у ёьлпуед дӨwлӨте, ахтийарийа бажарвана хwэйдьльи, система дӨwлӨтийӘ социалистие мэ'кьм дьки. Судед щьмэ'тие хобата хwӘда т'ьме щьмэ'тер'а к'ьиі hатьна гьредие, массаед хобатякэ бӨ активи т'ӨнИ хобата wан дьбьи. Чаwа судйаед щьмэ'тие, ёьса жи атенакаа wэк'ийед щьмэ'тенэ у щьмэ'т wана дьбьжера.

ДӘстчехана, идара, колхоз у совхозе республикаеда дӘст бь бьжартьна атенакаа бьйи. Хобатчи щьвательхwаййа дӨрэкьрида бь мэ'дэ бӨ сала атенакаед щьмэ'тие дьжарьи. Мерзед ёьса тенэ бьжартьие, ед кӨ пӨщаие дараниие, ёьдэре wан наа хобатк'ярда гьлоки.

ГӨнд у идаред нӘ'ийа Апаранеда ини дӘст бь бьжартьна атенакаа бьйи, кандидате судйае щьмэ'тие пешда дьни. Хобатк'яред гӨнде Ологэе щьвата хwэйӘ т'ӨмӘрида ч'ьлекдиа колхозӘ ие Хайлаза Ә'эо у щьване колхозе Ә'ёье Салья' чаwа атенакаед щьмэ'тие бьжартьи.

Хобатчиед нӘ'ийа Аштараке колхозиед пеш Е. Г'оҸомйан у Р. hарут'ьунйан, дӘрслар С. Маг'ьйан, агрономе инженерски малйьфуи гӨндитиеда сӨрӘо В. Вескаййан у голокед майин чаwА атенакеед щьмэ'те бьжартьие у т'Ө шьк т'ьрӨна, wэки борще кӨ хобатчийа дана сер wан, эwана ие бь руспиги бьёьдийи.

НӘ'и у бажарӘ республика мӘйа мьйинда жи дӘст бьжартьна атенакаа кьрьие. Ә'эдэда кандидатийа 59 судйае щьмэ'тие бона дӘнгдийна хwэйа hатийӘ ньнисаре. Кандидатийа мэрьвед ёьса пешда к'ьшандьна, ед кӨ wе закондарийа советие бьрк' хwэййьн у ь'ь хобата хwэйе голок сала дано ньбатькьрьие, wэки бӨр дwэлэте у щьмэ'те h'эдалэ у wэ нг'ьарийа щьмэ'те миасер бьки.

Ве ар'ьрие Сәдьртийа Совета РСС ӘрмәнистанийӘ Т'эwрбьльнд пьрса дӘрэда ч'ьлэдекдиньа дӘрбазкьрьна бьжартьнед судед щьмэ'тие ль Ереване, нӘ'и ед Браздане, ГюктембӘрдане у Ботайк'е э'нэ'нокэр у да к'ьше, wэки ор h'ие «Қанунима дӘрӘеда бьжартьнед судед нӘ'и у бажарӘ РСС ӘрмәнистанийӘ щьмэ'тие h'эму ийа щилорщед бьжартьие у комисиед щидрощийӘ бьжартьие hатьна т'ьшкилкьрьие.

Ве'р'а т'ӨвайӘ Сәдьртийа Совета РСС ӘрмәнистанийӘ Т'эwрбьльнд ёьса жи да к'ьше, wэки ие пьрсед hе кемаси hӨнэ. Кемаси аwэ, wэки комӨсӨкӨдьнӨ Советед hӘн нӘ'ийа п'ак кӨ ёьдэ ньлиэ сер wе пьрсе, wэки фа'ийа h'эму бьжарана навиилда бе нвисандьне. Ньне щидрощед бьжартьие wэ'дэ навиилда раст нагьи у мэцалед фӨра ньо'франдэ, wэки бажаран навиилда бьлуйи.

Се ерӨе мана, wэки ёьи дӘст бь бьжартьнед судед щьмэ'тие бьй. КомӨсӨкӨдьнед Советед бажар у нӘ'ийа, т'ӨшкилятӘ партиае гӨроке кемасиед кӨ ньна т'ьдарокьнӨна дӘрбазкьрьна бьжартьнедэ hаро эт'ьрӨке бьдэн ньйдане у бажартьна бь т'ьшкилдэре у сер дӘрӘеда сойасетийӘ бьньйа бьдиэ дӘрбазкьрьие.

БӨРЩДАРИЕ Г'ӨЗӘ ЗЕДӘ ҸӨДАНДЬИ

Колхоза Юр Баштйун'е дь нӘ'ийа Краснеосйске бӨрщдарийа социалистийӘ сәлӨwэте йа т'ьтуна кӨ дьфрошна дӨwлӨте жь wэ'дэ зутьр сер'е у бӨяраДа комитет шартиае у Совета нӘ'иейа соре дӘрбазок бь. Жь hӘр hектарке 30 сентнер т'ьтун hатийӘ стоцьйие.

П'але завода Ереванейа сан'эта h. Патийкян ньйда социалистие фӘркьрийӘ у плана хобата хwэйӘ роже бь 125—130 салофа ьдьдийи.

Шьньйда: h. Патийкян wэхте хобате.

К'ьтебед г'ӨзӘ

М. Минасйан.—«Ә'ьйа незики э'мьр бьи». 72 ру, цимат 55 кап.

Чапхина академия РСС ӘрмәнистанийӘ бӨяраДа «БӘРӘВОКА РОҺЬЛАТЗАНИЕ» ньйьрьйрийа. БӨрӘвона э'мьлийа дӘрӘеда ёьлэн пьрсед т'ьриҸ, экономийа у нуптуриа wэнатед РӨньлата Незин у Орт'ӘкӘ, эчтуалда, дӘрӘеда сойасетийа wэн wэнатийа дӘр у hӨньйр'ёьа те ньрӨзиэйие. 404 ру, цимат 12 м. 85 кап.

Г. Н. Сәнанйан.—«Ә'ьйьх ТРСС—э у чинд пьрсед фийдьжьйна wе». 232 ру, цимат 5 м. 35 кап.

САТИРА у ҺУМОР

БАЛАД ДӘРҺӘQА WE ЙӨЖЕДА, ЧАWА КРИТИК ПЪХ КЬРӘ ШАЙИРЕ ДЪЗ

Щарке шайир ййан бу,
Критик пена б'йан бу.
Ль мала пьвиск'ара,
Һәвәд данә бәр даря.
Критик ль ве дәре,
Шайир дә'ха сьидоре,
Дәст ванта п'еше,
Пер'а к'өтә гөлаше,
Минани тиромэ'ра,
Шәлпандә дәидрана.
Дәве шайир фельши,
Поэ жи пер'а п'ольши.
Гөг шайире дьан—пэя,
Бәсе бьли пьлэ—вьа!..
Тө фолклор т'аланкьр,
Һебуна ве т'оманк бр.
Wөлэ, сәре на'тка тө,
Өз т'өб рожe надмэ тө,
Wөки һор'ө, һар гава,
Бьки дьане у дәрмэ.
Раст wя чаки, ве дөме,
Һеwари дана Шэме,
Кө шайире мере ме,
Критик гьртийа у дьле.
Шэме дест ньфьр'а кьр,
Һеwар кө'ан'ар'а бөр,
Гөг Өөрре сьмехьшт,
Критик кө'дне wя көштI..
Рабьн, т'эмам т'эвайи,
Нәсөнц текьы авайи,
Бьдне, бьдне у бьдне,
Кө хьлазбе жь дьне.
Рэ дьжөне дьзаиэ,
Өөдре wана ньзаиэ.
Өнһэ, Өмөр у Өэмэи,
Дөзө—сьсе жи ньлдан,
Дана чөмэ; шьдара,
Чун мала пьвиск'ара.

Дәрбан бу хелаке көрт,
У кө'ана хөним ьрт.
Вьр бь сөвта бөразн,
Пзвр'а wя кьрэне газн:
—Критике дөнчатан,
Бубө Гөргин т'аланан,
Wөки һор'ө, һар дара,
Мэ дьди бөр хөнцара.
Тө ч'э'не хwэ п'ан вөка,
Ль мэ т'эмы мезөка,
Өм вьра т'эв кө'аньи,
Хал—харанө у аньи.
Бөрке диса тө мэхи,
Йане э'ййа мэ дөрхи,
Өме өса ль төхьн,
Һөрдө ч'э'ва тө дөрхьн.
Критик сөри ньлбьр'и,
Дьз доре бунэ ьр'и,
Хwэ ваш пөкар, пөр'ийийа,
Пөкар сөр'ин, пөгьрийа,
Һьда т'эмөки гунйа,
Да дафе wан у к'өййа.
Йане «шуре» хwэ к'ьпанд
Хабэрвэ wя wан рөпанд:
—Тьрсөф'анды титька,
Ньл к'эвэ, ньл листька,
Дьбок wэр'а зинька,
Ле мьнр'а бөрфа п'ука,
Өз катьрсьм ве пьрсе,
Мьнөт т'бөз жь тьрсе,
Һ'өтә роке өз һөмэ,
Саг'ьм, ль ру дьнемэ,
Бь фөлэма хwэ рашя
Бь дөвт'өра рөмөшя,
Дест нак'ьшиньм ви н'еши.
Һөр дьөки мина тө,
Wе бь дөсте мьн мьна бө.

* * *

—Кө'р'ө, П'эле, к'өсөн данэ тө, wөки катар'а етуе тө бса ҡальи бубө?

—Ле, эг'ине һ'өрам, хwэ өз нө инкиани тамо, wөки колхозеда бьлэбьтьм. Ви дөсти дьк'ьр'ьм, дөсте дьне дөрошьм, достөки мьн бьлэ өөк жи барано.

—Эw шөкөзе кө тө хwэ ие гьрийа, ранийа, тө зани, wөки ба у баран мөрьке минани тойэ т'ьр'ая бөр хwэ ийа.

* * *

—Хушке, тө чьма дьгри?

—К'өвкө мьнр'а гөтийа тө ванийа бьнат'ара гөнда бөзьнэ.

—Ле, п'өр'е тө кө'р'ө, жь к'өчка бөжар өөка, канйа бьнат'ара гөнда мьрик нахэньҡ'ьн, к'ө ма тө бөхэньҡ.

* * *

—Како мьн ишөв хөөнэк дитийэ.

—Лаө хwэде хөрка, бежэ.

—Мьн ишөв хөөнөда хөра баве хwэ бьзьнок да тэ.

—Лаө бьра хwэде қабулка, те к'өнге бинй?

—Како мьн шарэкэ майиня сөре хwэ дани хөөнэ дөне жи дит.

—Лаө хwэде хөрка, бежэ.

—Ижа мьн хөөн дит тэ хөра баве хwэ ч'елокак да мьн.

—Дэ кө'р'ө мэнцөнец, тө дьхwэзи бьзьнөке бьди, ч'елаке жь мьн бьстийи.

—Де чьма өөхте бьеке тө дөзмалөке дьди бөранеки дьби?

Ш. Әшәр

Танкед Бонне ч'ьжи өскаред Германиа Розаде реед Франсиер'а дьчьи. 35 ь'өзар өскаред бундесвере ве бөнэ Франсие. Сөқадед бажаред Франсиейө Мурмелон у Сиссонеда запьтед бундесвере дөгор'ьи. Өөа йөка йөрса пьмэ'та Франсиае радьө.

Шьньда: танкед Бонне соқаде Сиссонер'а дьчьи. Фото йа агентийа ДПА

★ ★ ★

(Жоре). Ве ат'кие К'анак'ер'еда авайе мак'т'өба урьсайе орг'өйэ т'өөэ т'өслиме хьбате кьрьи.

Шьньда: авайе мэк'т'өба т'өөэ.

(Жоре). Мэк'т'өба К'анак'ер'ейэ сьвбө-дне 150 зар' ньи дьбьи.

Шьньда: И. Варданйан дарса фортепианое дьдө шагьрта дөрсхана йөке Л. Зак'арйане.

Фото ед Т .Һөөһаннийан

★ ★ ★

40-салийа университета Ереване

Исал 40-салийа университета Ереванейө дөwлате хьтьм дьбө. Өва дө-сө мэка седэьрө, кө коллектива университейө профессора у лектора т'эзи хwэнд'ара һөр төйөри ньзьри к'ьшкьрьа wе сөрда лексия у даклад хwэнд'ьна у растйаты т'эви хьлазкьриед университете ьатьө т'ошкилкьрие. Ван ат'ьрийа факультеда к'ьмпие растйаты т'эзи хьлазкьриед хwэ т'ошкилкьр, ль к'ө ь'ьмдарөки университете профессор Левон Готийан ньзьр бу.

Ль корпусед университетеда бөна ь'өрмэта 40-салийа университете т'эмашөгьнед ь'өwөск'ар өөбуө, ед кө бь фотостендэта, диаграмава, рөфөм у ньатиава бь ьөрьли т'эриқа 40—салийа ве өөдхи бөм шьрөөлөбьли. Бөле, т'эриқа ве ь'өwөск'ар у п'ьр'э. Ева 40-сал бөр'ьме университете ьатэ риние, сөри—бөни дө факультете ве бь 23 декторада у 255 хwэнд'ара өөбуи. Ле өw, рож бь рож мэльйө у бу идарока хwэнд'ьнө т'ам, ль к'ө сөл бь сөл бь сөда п'ешөхьнед ьөр'э—шур'э төнэ ньзькьрие. Ньне донөдө факультед университете ньнэ, ль к'ө ньш ь'өзар хwэнд'ар ньнцьбби. Нана 40-салада университете жь дөй ь'өзар п'ешөхьни седэтэр ньзьрийа. Сала кө те wөки ь'өзар хөрг у өөа we хwэнд'ьна бьлэд достбийи.

Университет республика мөда э'йни бубэ мөрк'өөкэ достие, ль вьр ни кө'т'ине голэк шаньлед республикаед бөратие, ле өса жи голэк шаньлед республикаед ньмэ'тийа—демократие ньи дьбьи. Университета мэ голэк университеед республикед т'ифдийа майнир'а у университетед мэзлатед дөрөкэр'а йөтийэ гөредане.

Зутьрөке ньнирөа университете we хөбата Л. Г'ариғшанйанө «Университета Ереване нана 40—салада» ньнирөа.

Өса жи голэк к'омед хwэз'ферньне т'эви т'ьларакдийа йөбелйана университете бунэ.

Рожа 40-салийа университете бөна хwэнд'ара we бьбө рөзөкэ э'йни.

Л. Карапетйан

Редактор МИРОЕ ӘСӘД

Э'ЛАМАТИ

Жь 1-е октийабре дөстиқьри бона сала 1961 дөст бь п'ариньвисара газета «Рйа т'өзэ» бубө.

П'ариньвисара газете бажарөда жь алие п'ared «Сойузпечать»-е, ле пөь'ййада жь алие ньвисханед п'ештада те дөрбалкьрьне.

цимэте п'ариньвисаре

Бона 3 мэ̀ьа — 5 манат 25 капек.
Бона 6 мэ̀ьа — 10 мьнат 50 капек.
Бона салоке — 21 манат.

Адреса редакциае: Ереван проспекта Ленин, №25. Т'елефон: редактор—2-52-41, к'ьтьбе щабдар—2-83-80, сөрвөред п'ара—2-07-78.

Типографиа № 2 Главного управления издательства и полиграфической промышленности Министерства культуры Армянской ССР. Киуряица, № 8. ВФ 06753